

BEVEGELSER OG SETNINGER

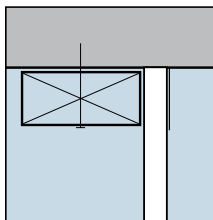
Gipsplater er et stabilt materiale med meget små bevegelser, og kun ved meget lange vegger eller store takflater må man ta hensyn til bevegelser på grunn av svingninger i temperatur og fuktighet ved for eksempel å bruke dilatasjonsfuger. Fordi de arbeider forskjellig, kan bevegelser mellom gipsplatekonstruksjonene og de tilstøtende bygningsdeler bare svært sjelden unngås. For å unngå problemer er det derfor viktig at tilslutningene til andre bygningsdeler blir utført på en slik måte at sprekkdannelser unngås og at eventuelle bevegelser og setninger kan tas opp.

Unngå sprekker

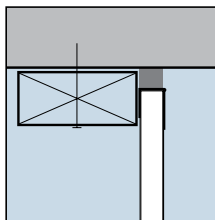
Ved tilslutning til bygningsdeler i andre materialer, er det vanskelig å unngå sprekker i overflatebehandlingen. "Flattaping", der sparkelremsen plasseres inn mot tilstøtende bygningsdeler, er en metode som betyr at eventuelle sprekker blir mer "presise", men metoden krever at de tilstøtende bygningsdelene er noenlunde jevne. Utføres tilslutningene med fuger som fylles med elastisk fugemasse, kan sprekkdannelser unngås. Denne metoden er også velegnet ved tilslutning mot ujevne overflater, som f.eks. teglsteinsvegger.

I de tilfeller hvor fugemassen blir synlig, anbefales det å bruke kantbeslag på gipsplatene for å unngå at fugemassen slipper fra gipskjernen. Hvis fugen skal overmales, må det velges en fugemasse som egner seg til dette.

To metoder til å unngå sprekker

Taping med sparkeltape inn mot bygningsdeler i andre materialer, gjør at eventuelle sprekker i overflatebehandlingen blir mer "presise".

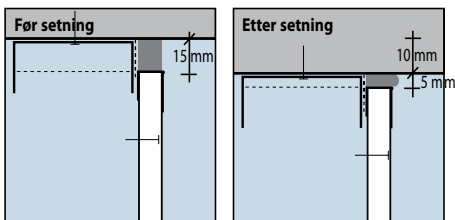

Sprekker kan unngås når tilslutningen mot bygningsdeler i andre materialer utføres med elastisk fugemasse. Det bør da benyttes kantbeslag.

Bevegelige fuger

Ved tilslutning av vegger mot tak kan det være aktuelt å lage en bevegelig fuge, og med denne metoden kan det tas opp bevegelser og setninger på opp til 10 mm. Mot taket festes takskinnen på vanlig måte. Stenderne av tre eller stål - og minst 15 mm kortere enn veggghøyden - festes ikke til takskinnen. Gipsplatene med kantbeslag må ha en klaring på 15 mm til taket. De festes kun til stenderne, ikke til takskinnen. Innfesting til stenderne skal plasseres minst 25 mm under takskinnens flenser. I bunnen av fugen monteres en bunnfylling som fugemassen kan gli på. Det kan f.eks. brukes en "slipp tape" som fugemassen ikke kan hefte på eller en stopplist i gummi. Fugen fylles med fugemasse som må være tilstrekkelig elastisk, slik at den kan klare å bli presset sammen fra de 15 til 5 mm.

Bevegelig fuge med plass for 10 mm setning

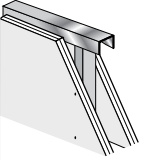

- Takskinne festet på vanlig måte.
- Stenderne skal være 15 mm kortere enn veggghøyden, og festes ikke til takskinnen.
- Mot takskinnen festes det en gummistopplist eller en tape som fugemassen ikke kan hefte på.
- Det monteres kantbeslag på platene som må ha 15 mm klaring til taket. Platene festes kun til stenderne.
- Fugen fylles med fugemasse som er tilstrekkelig elastisk.

Større setninger, teleskoptilslutninger

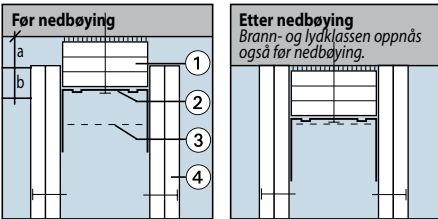
Veggtilslutninger mot tak eller etasjeskillere kan utføres med teleskoptilslutning som kan oppta inntil 40 mm setning. Se de tre prinsippløsningene. Teleskoptilslutning kan også utføres når det benyttes trestenderverk, men det må da brukes en stålskinneprofil på toppen av vegggen.

NB! Noen løsninger gir ikke de ønskede lyd- og brannkrav før etter full nedbøying.

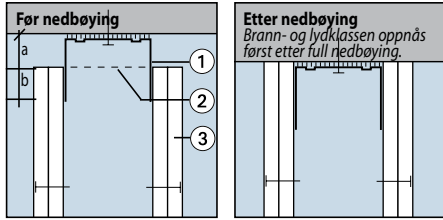
Stålskinne benyttes i toppen av trestenderverksvegger når det skal være teleskoptilslutning. Platene festes kun til stenderne, ikke til svill eller skinne.

Teleskoptilslutning med maks. 20 mm mulighet for nedbøying

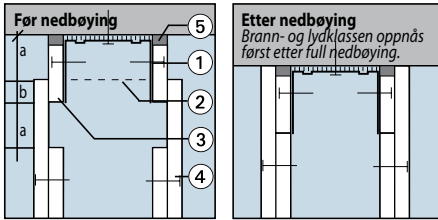
- 1 Tre lag 13 mm gipsplate.
  - 2 Forsterkningsskinne.
  - 3 Stenderne avsluttes med aktuell avstand fra skinnens bunn, maks 25 mm avstand.
  - 4 Platekledningen skal overlape platene i toppen med minst 20 mm. De festes kun til stenderne, og det må være minst 20 mm avstand til taket.
- a Maks. 20 mm.
b Min. 20 mm.

Teleskoptilslutning med maks. 30 mm mulighet for nedbøying

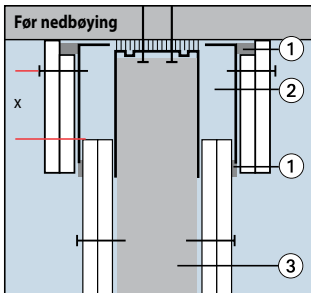
- 1 Forsterkningsskinne med polyetylen.
  - 2 Stenderne avsluttes med aktuell avstand fra skinnens bunn, maks 30 mm.
  - 3 Platene skal overlape taksinnens flenser med minst 20 mm. De festes kun til stenderne, og det må være minst 30 mm avstand til taket.
- a Maks. 30 mm.
b Min. 20 mm.

Teleskoptilslutning med maks. 40 mm mulighet for nedbøying

- 1 Forsterkningsskinne med polyetylen.
- 2 Stenderne avsluttes med aktuell avstand fra skinnens bunn, maks 40 mm.
- 3 Platene i "skjørtet" skal flukte med takskinnens nedre flenser og festes kun til skinnen.
- 4 Platene skal overlappe "skjørtet" med minst 20 mm. De festes kun til stenderne og det må være minst 40 mm avstand til taket.
- 5 Lydtetting med fugemasse.
  - a Maks. 40 mm.
  - b Min. 20 mm.

Teleskoptilslutning hvor brann- og lydklassen oppnås også før nedbøying.

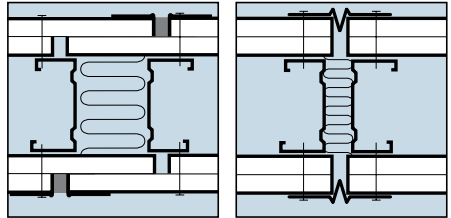

- 1 Fugemasse
- 2 Dobbel skinne (FC/FSK)
- 3 Stender 125 c/c 600 mm
- X Maksimum nedbøying

En teleskopløsning som gjør at både lyd- og brannkrav opprettholdes. Prinsippet er f. eks en forsterkningsskinne som holder stenderne på plass og to vinkler (eller en bred skinne) som man fester gipsremser som skjørt på hver side. Løsningen kan benyttes på alle enkeltvegger (SE) og dobbeltvegger (SAA). Forsterkningsskinnen i topp må dimensjoneres ut fra nedbøyingshøyde og veggens høyde og dimensjon. De mest brukte vegg høyder dekkes av en 1,5 mm forsterkningsskinne. Flensene skal normalt være det dobbelte av nedbøyingshøyden.

Dilatasjonsfuger

Ved lange vegger og store takflater bør det vurderes å sette inn dilatasjonsfuger. Ved utførelse av dilatasjonsfuger må både gipsplatene og hele den bakenforliggende konstruksjonen brytes. Fugen mellom platene kan fylles med elastisk fugemasse, men det finnes også spesielle dilatasjonsbånd.

Dilatasjonsfuger kan utføres ved hjelp av elastisk fugemasse. Legg merke til at det er brukt kantbelag på platene for å unngå riss mellom gipsplate og fugemasse.

Det finnes også spesielle dilatasjonsbånd.